

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola: Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9

Projekt MŠMT ČR: EU PENÍZE ŠKOLÁM

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0536

Název projektu školy: Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice

Šablona III/2: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Číslo šablony: VY_32_INOVACE_APS_063

Předmět: Aplikovaná psychologie

Tematický okruh: Osobnost a socializace

Autor, spoluautor: Mgr. Jana Šimánková

Název DUMu: Osobnost - Temperament

Pořadové číslo DUMu: 03

Stručná anotace: žák se seznámí se základními pojmy, dokáže popsat rozdíl mezi introvert – extrovert, labilní – stabilní, umí definovat základní typy temperamentu

Ročník: 1

Obor vzdělání: 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání

Metodický pokyn: Žáci si vytvářejí dle prezentace poznámky, na základě získaných poznatků určí jaký typ temperamentu u něho převažuje.

Výsledky vzdělávání: Žák umí vysvětlit základní pojmy, snaží se o kultivovaný projev vhodně uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace

Vytvořeno dne: 6.9.2013

Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.

Osobnost

Temperament

Temperament - soustava psychických vlastností ,
které se projevují způsobem reagování,
chování a prožívání člověka

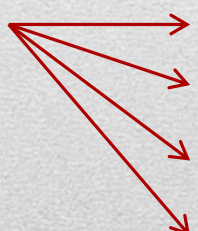
- je vrozený, nelze jej zásadně
změnit, v průběhu života může dojít
k *pozměně projevů* temperamentových
vlastností

Hippokratova typologie temperamentu

Hippokrates (asi 460 - 370 př. n. l., Řecko)

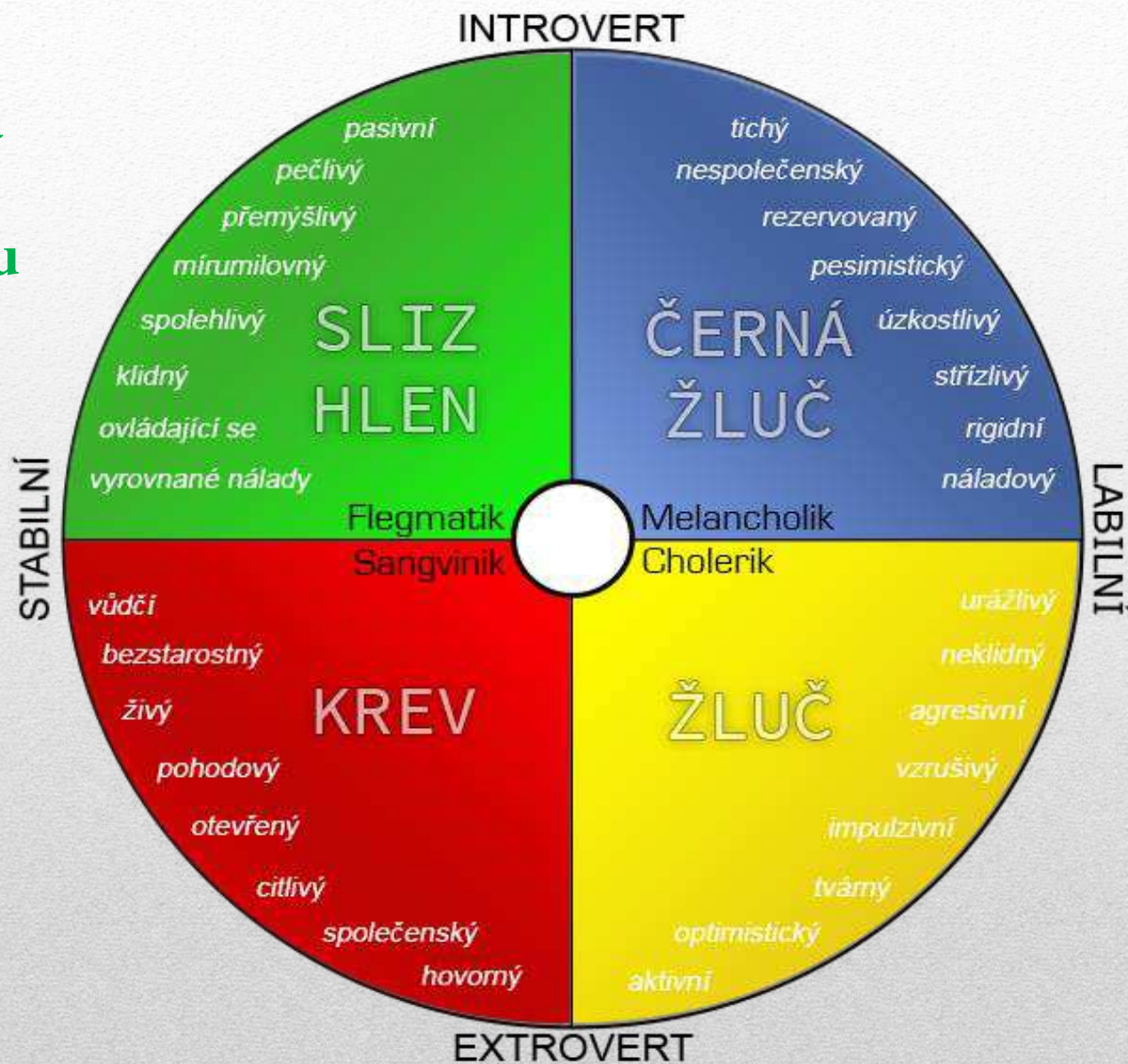
při zkoumání odlišného způsobu prožívání u lidí vycházel z představy o čtyřech tělesných šťávách (humorech), jejichž poměr určuje reakce na okolí.

Rozdělil temperament na 4 typy:

sangvinik	převaha horké krve
flegmatik	pomalý, rozvážený, hlen
melancholik	zadumčivost, černá žluč
cholerik	prudkost, výbušnost, žlutá žluč

Hippokratova typologie temperamentu

(s vlastnostmi přidanými I.P. Pavlovem, C. G. Jungem, H. Eysenckem a J. P. Guilfordem)

Typologie Carla Gustava Junga

→ dělí temperament v závislosti na přístupu k okolnímu světu:

- **introvert** - člověk žijící vnitřním životem, vnímavý ke svému okolí, přemýšlivý, empatický, rozvážný, opatrný ve svých citech, sklony k mlčenlivosti, preferuje nepřímou komunikaci (e-maily, dopisy, SMS) před hovorem.

V případě nutnosti je po určitou dobu schopen se chovat extrovertně.

Míra introverze též často roste s narůstajícím intelektem.

- **extrovert** - člověk žijící navenek – povrchní a spontánní, snadno komunikuje, jedná rozhodně a rychle až zbrkle, po citové stránce je velmi otevřený ale jeho city jsou povrchní, je méně vnímavý ke svému okolí. Ke spokojenosti potřebuje být v centru dění i pozornosti, rád se objevuje na akcích s větším množstvím lidí.

Poměr introvertů a extrovertů v populaci je přibližně 1:3

Typologie vycházející z MBTI

V návaznosti na Jungovu teorii vznikl během II. světové války osobnostní dotazník **MBTI** (*Meyers-Briggs Type Indicator*). Jeho autorkami jsou Američanky **Katharine Cook Briggs** a její dcera **Isabel Briggs Meyers**. Na bázi MBTI **David Kiersey** zkonstruoval typologii osobností dle dominantních vlastností, temperamentů. Temperament zde souvisí s ústřední, dominantní potřebou člověka:

→ Hráči	hledající rozruch (méně než 40 % v populaci)
→ Strážci	hledající bezpečí (méně než 40 % v populaci)
→ Racionálové	hledající znalosti (více než 10 % v populaci)
→ Idealisté	hledající identitu (více než 10 % v populaci)

Použité zdroje:

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti*. 6. vyd.

Praha: Grada, 2010.

ISBN 978-80-247-3133-9.

ATKINSONOVÁ, Rita L. *Psychologie*. 1. vyd.

Praha: Victoria Publishing, 1995, 863 s.

ISBN 80-856-0535-X

NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*.

Praha: SPN, 1972.

GILLERNOVÁ, Ilona a Jiří BURIÁNEK. *Základy psychologie, sociologie: základy společenských věd pro střední školy*. Vyd. 1. Praha: Fortuna, 1995, 157 s. Učebnice (Fortuna). ISBN 80-716-8242-X.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Temperament>
